

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/68/2019
Identifikačné číslo spisu: 1216210874
Dátum vydania rozhodnutia: 30.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1216210874.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu NFA Holding, a.s., so sídlom v Prahe, Doudlebská 1699/5, Česká republika, IČO: 24 742 635, zastúpeného JUDr. Ľudovítom Krúpom, advokátom so sídlom v Bratislave, Großslingová 6-8, proti žalovanému Slovnaft, a.s., so sídlom v Bratislave, Vlčie hrdlo 1, IČO: 31 322 832, zastúpenému JUDr. Ľubošom Noskovičom, advokátom so sídlom v Bratislave, Líščie Nivy 7, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 11 C 129/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. októbra 2018 sp. zn. 8 Co 230/2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 30. mája 2017 č. k. 11 C 129/2016-451 určil, že vlastníkom nehnuteľností - pozemkov registra C KN, parcela č. XXXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 32.447 m² a parcela č. XXXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 419 m², evidovaných v katastri nehnuteľností Okresného úradu Bratislava pre katastrálne územie T. na liste vlastníctva č. XXX, je žalobca a žalobcovi priznal proti žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vychádzal zo zistenia, že dňa 3. apríla 2014 bola notárom vo forme notárskej zápisnice spísaná kúpna zmluva medzi žalobcom a V., predmetom ktorej bol pozemok registra E-KN parcelné číslo XXX, orná pôda o výmere 32.866 m², evidovaný na LV č. XXXX, k. ú. W., a to za kúpnu cenu 27.000,- eur. Rozhodnutím Okresného úradu Bratislava, katastrálneho odboru zo 7. apríla 2014 číslo V-8029/14 bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnosti v k. ú. W., pozemok registra E-KN parcelné číslo XXX, orná pôda o výmere 32.866 m² v prospech žalobcu a právne účinky vkladu nastali dňa 7. apríla 2014. Dňa 6. novembra 2009 bola uzavretá kúpna zmluva medzi M. a V., predmetom ktorej boli nehnuteľnosti: pozemok registra E-KN parcelné číslo XXX, orná pôda o výmere 32.866 m², zapísané na LV č. XXXX k. ú. W., za kúpnu cenu 27.000,- eur. Rozhodnutím Správy katastra pre Hl. mesto SR Bratislavu o povolení vkladu z 10. novembra 2009, číslo M. bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnosti v k. ú. W., pozemok registra E-KN

parcelné číslo XXX, orná pôda o výmere 32.866 m², v prospech V. a právne účinky vkladu nastali dňa 10. novembra 2011. Podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXXX zo dňa 18. decembra 2009 vedeného pre k. ú. W. vlastníkom pozemku registra E-KN parcelné číslo X-XXX, orná pôda o výmere 32.866 m², bol od 10. novembra 2009 na základe vkladu pod číslom M. V. Podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXXX zo dňa 9. novembra 2006 vedeného pre k. ú. W. vlastníkom pozemku registra E-KN parcelné číslo X-XXX, orná pôda o výmere 32.866 m², bol na základe dedičského rozhodnutia číslo D 1596/93 z 3. decembra 1996 M., nar. XX.X.XXXX, bytom V.. Podľa pozemkovoknižnej vložky č. XXX, katastrálne územie K., vlastníčkou tam evidovaných parciel v celosti, vrátane parcely č. XXX- "Roľa v hone" o výmere 3 ha 28 66 m² sa na základe uznesenia Štátneho notárstva Bratislava-vidiek z 18. mája 1960, číslo D 64/59-26, stala S., rodená K.. Dňa 9. decembra 1998 bolo vydané notárom osvedčenie o dedičstve sp. zn. D 1088/98, Dnot 154/98, ktorým bolo potvrdené nadobudnutie dedičstva po poručiteľke S. rod. K. nar. XX. H. XXXX, zomr. XX. H. XXXX, M., nar. XX. Q. XXXX, a to v celosti okrem iného k nehnuteľnosti-pozemku k. ú. K., vl. č. XXX, parc. č. XXX, roľa 32.866 m². Podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXX vedeného pre k. ú. T. vlastníkom pozemku registra "C" parcelné číslo XXXXX/XXX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 32.447 m² a parcelné číslo XXXXX/XXX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 419 m², je žalovaný a na liste vlastníctva je vyznačená poznámka o spochybení hodnovernosti údajov katastra - duplicitné vlastníctvo parcely registra "E" p. č. XXX, LV č. XXXX, k. ú. W., na základe kúpnej zmluvy podľa V-2485/09 zo dňa 10. novembra 2009 a parc. č. XXXXX/XXX (LV č. XXX, k. ú. T., zápisom GP č. 28/10/19S z parc. č. XXXXX/XXX odčlenená parc. č. XXXXX/XXX) na základe rozhodnutia Obvodného národného výboru Bratislava II, č. Fin-810/75 zo 16. júna 1975, Pl-807/09. Súd prvej inštancie konštatoval, že v rámci súdneho prieskumu správneho aktu, že ak sa nekonalo so skutočným vlastníkom, nemohlo dôjsť ani k odňatiu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Vlastník tak nemohol stratiť vlastníctvo k veci na základe rozhodnutia vydaného v konaní, ktorého nebol stranou sporu. Rozhodnutie, na základe ktorého malo vlastníctvo k nehnuteľnosti prejsť na čsl. štát, je rozhodnutím, ktoré nikdy nemohlo nadobudnúť právoplatnosť vo vzťahu ku skutočnému vlastníkovi, keďže sa týkalo niekoho, kto už zomrel. Takéto rozhodnutie nemohlo vyvolať žiadne právne účinky ani následky. Keďže s S. ako skutočnou vlastníčkou nebolo konané ako so stranou konania pri rozhodovaní podľa vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb. o prechode vecí, toto konanie a v ňom vydané rozhodnutie nemohlo mať dopad na zmenu vlastníckeho režimu k spornej nehnuteľnosti, t. j. nemohli vo vzťahu k nej nastať právne účinky predmetného rozhodnutia. Pokiaľ ide o nadobudnutie vlastníckeho práva k spornému pozemku vydržaním, súd prvej inštancie poukázal na to, že pokiaľ ide o predmet vydržania, Občiansky zákonník v pôvodnom znení držbu a vydržanie ako inštitúty spôsobujúce nadobudnutie vlastníctva až do svojej novelizácie zákonom č. 131/1982 Zb. s účinnosťou od 1. apríla 1983 neupravoval. Podľa tejto novely bolo v prípade pozemkov upravené vydržanie tak, že v prípadoch, kedy boli splnené podmienky vydržania, vlastníctvo vždy nadobudol štát. V zmysle vtedy platnej právnej úpravy nebolo možné poľnohospodársku pôdu považovať za predmet spôsobilý vydržania. Až dňom 1. januára 1992 (novelou Občianskeho zákonníka č. 509/1991 Zb. - ďalej len „OZ“) sa dotknuté pozemky stali spôsobilým predmetom vydržania. Navyše od 1. apríla 1983, kedy sa inštitút držby vrátil do občianskeho práva a dňom 1. januára 1992, kedy malo podľa žalovaného dôjsť k vydržaniu vlastníckeho práva, neubehlo ani 10 rokov. Súd prvej inštancie nepovažoval za splnenú ani podmienku oprávnenosti držby žalovaného, nakoľko z hľadiska posudzovania držby čsl. štátom je záver o dobromyseľnosti vo vzťahu k vlastníctvu veci neutržateľný. Pri vydávaní nezákonného rozhodnutia z r. 1975, ale rovnako i z r. 1965 išlo o správny akt štátu. Tento mal povinnosť riadne uskutočniť konanie, zohľadniť všetky skutočnosti a vydať zákonné rozhodnutie. Nie je možné pripustiť ani len prezumovanú dobromyseľnosť štátneho podniku v takejto situácii, a teda je vylúčená oprávnenosť držby takýchto subjektov. Konštatoval, že vyvlastňovanie voči mŕtvemu subjektu, ignorovanie procesných práv skutočného účastníka správneho konania a zabratie pozemku bez poskytnutia náhrady nemôžu založiť dobromyseľnosť čsl. štátu, ktorý konal v rozpore so zákonom. Údaj o spochybení vlastníckeho práva štátu, teda prekážka oprávnenosti držby. Vlastnícke právo skutočného vlastníka bolo evidované v pozemkovej knihe spravovanej štátnym orgánom, so skutočným vlastníkom konalo štátne notárstvo pri dedičskom konaní a takto čsl. štát mal viacnásobné, jednoznačné a písomné dôkazy o tom, že dotknuté pozemky sú dôvodne vlastníctvom niekoho iného ako štátu. Z uvedených skutočností vyplýva, že žalovaný a jeho právny predchodca, sa nikdy nestali oprávnenými držiteľmi vo vzťahu k užívaniu dotknutého pozemku, pričom stav neoprávnenej držby (vedomosti o spochybení vlastníckeho práva

žalovaného) trvá dosiaľ. Súd prvej inštancie nepovažoval za splnenú ani dobu trvania oprávnenej držby nehnuteľnosti nepretržite 10 rokov, keď započítanie oprávnenej držby právneho predchodcu žalovaného neprichádza do úvahy z dôvodu absencie dobromyseľnosti subjektu ako národného, resp. štátneho podniku. Vychádzajúc z uvedených skutočností uzavrel, že žalovaný vlastnícke právo k dotknutému pozemku vydržaním nenadobudol, a teda ho na tomto právnom základe ani nemohol stratiť žalobca ani jeho právni predchodcovia. V situácii, keď v katastri nehnuteľností boli zapísaní dvaja výluční vlastníci (M. a Slovnaft a.s.), by duplicitu mohol odstrániť jedine vyhovujúci rozsudok o určovacej žalobe (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10 Sžr 57/2011). Konštatoval, že nezistil žiadny relevantný dôvod na to, aby sa odklonil od ustálenej rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít, ktorá považuje prijatie reštitučných zákonov len za prostriedok na uľahčenie obnovy vlastníckeho práva, a nič nebráni domáhať sa nároku alebo finančnej náhrady žalobou opierajúcou sa o všeobecné predpisy občianskeho práva (uznesenie Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 178/06 z 20. júna 2006, č. k. ÚS 231/2009 zo dňa 11. júna 2009, nález ÚS SR č. k. IV. ÚS 295/2012 zo dňa 28. augusta 2012). Ústavný súd Slovenskej republiky sám vyjadruje, že ide o prakticky ustálený právny názor z pohľadu ochrany ústavnosti, že určovacia žaloba pokiaľ ide o nehnuteľnosti, u ktorých by bolo prípustné uplatňovanie práv vlastníkov vo forme realizácie reštitučného nároku podľa príslušnej právnej normy, je legitímnym procesným nástrojom dotknutého vlastníka, o ktorej musí vecne všeobecný súd konať a rozhodnúť (nález ÚS SR zo 14. februára 2013, č. k. II. ÚS 468/2012-22). Taktiež záveru žalovaného o možnosti stratiť jestvujúce vlastnícke právo z dôvodu uplynutia času, keďže zaniká reštitučný nárok, protirečí predovšetkým povaha vlastníckeho práva ako práva nepremlčateľného. Ak teda nie je daný osobitný právny dôvod na vznik vlastníckeho práva inej osoby a tomu zodpovedajúci zánik práva doterajšieho vlastníka, tak platí, že vlastnícke právo pretrváva. Pokiaľ žalovaný spochybnil legálnosť nadobudnutia predmetného pozemku M. poukazujúc na to, že právny stav duplicity vznikol v dôsledku vykonania záznamu do katastra nehnuteľností v prospech M. na podklade osvedčenia o dedičstve, súd prvej inštancie bol názoru, že aj tak by musel M. odporučiť podanie určovacej žaloby, čo práve učinil žalobca v tomto konaní. Námieta žalovaného smerujúca k tomu, že pozemok nemohol M. prededieť neobstojí, pretože čsl. štát sa nestal vlastníkom pozemku. Dodal, že rozhodnutie vydané v dedičskom konaní nepredstavuje samostatný nadobúdaci titul a vlastnícke právo dedičov nekonštituuje, iba ho deklaruje a nemôže samo o sebe založiť odlišné vlastnícke vzťahy, než aké vyplývajú z hmotného práva. Vzhľadom na vyššie uvedené skutkové a právne závery dospel k tomu, že právny predchodca žalobcu M. riadne nadobudol sporný pozemok dedením po svojej matke S. ktorá vlastníctvo k nemu nikdy nestratila. Žalobca tak svoje vlastnícke právo k dotknutému pozemku odvodzuje od priamej línie zmluvných prevodov, resp. prechodov vlastníckeho práva dedením až k zomrelému Q., a preto jeho žalobe o určenie vlastníckeho práva k spornému pozemku vyhovel. O práve žalobcu na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej aj len „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. októbra 2018 sp. zn. 8 Co 230/2017 návrh na prerušenie konania zamietol, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, vec správne právne posúdil a dostatočne a zrozumiteľne v odôvodnení vysvetlil svoje právne závery. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil nasledovné. Na podporu záveru súdu prvej inštancie o nedôvodnosti námietky žalovaného, týkajúcej sa neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 3. apríla 2014, odvolací súd poukázal na závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Sžo 64/2008, v ktorom vyslovil, že pokiaľ vkladom a záznamom sa do katastra nehnuteľností vyznačuje vznik, zmena alebo zánik vecných práv (u vkladu s právotvornými účinkami, u záznamu zápis len deklaruje taký vecnoprávny vzťah), poznámka slúži k signalizácii skutočností, ktoré sa dotýkajú zmluvnej voľnosti nositeľa oprávnení zapísaného v katastri nehnuteľností alebo ktorými je do určitej miery oslabený princíp publicity existujúcich zápisov. Poznámka jednak signalizuje katastrálnemu úradu určité skutočnosti, ktoré "pro futuro" môžu mať právnu relevanciu na dotknutý zápis v katastri nehnuteľností, resp. na práve prebiehajúce vkladové konanie. Poznámka má teda len deklaratórny charakter a nespôsobuje obmedzenie vlastníka nakladať s nehnuteľnosťou. Vyznačenie poznámky v katastri nehnuteľností o spochybnení hodnovernosti údajov katastra v dôsledku zápisu duplicitného vlastníctva nepredstavuje také obmedzenie zmluvnej voľnosti vlastníka nakladať s nehnuteľnosťou, porušenie ktorého má za následok (absolútnu)

neplatnosť (scudzovacieho) právneho úkonu vlastníka v zmysle § 39 OZ. Pokiaľ správny orgán právoplatne rozhodol v správnom konaní o povolení vkladu vlastníckeho práva, v tomto prípade na základe kúpnej zmluvy vo forme notárskej zápisnice, nemohol súd v tomto (civilnom) konaní preskúmať správnosť postupu a zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu v tom, či na povolenie vkladu boli splnené všetky procesné podmienky. Pokiaľ ide o rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. I VCdo 1/2017, na ktorý sa žalovaný odvolával, tento sa týkal neplatnosti scudzovacieho právneho úkonu, ktorým bolo porušené predbežné opatrenie ukladajúce zákaz predaja nehnuteľnosti. V tomto prípade bola zmluvná voľnosť scudziteľa obmedzená rozhodnutím súdu o zákaze nakladať s nehnuteľnosťou, ale nie samotným zápisom poznámky, tzn. zákaz uložený predbežným opatrením bol povinný scudziteľ rešpektovať bez ohľadu na zápis poznámky o obmedzení jeho vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Nedôvodné vyhodnotil aj námietky žalovaného, týkajúce sa pochybenia správy katastra vykonaním záznamu na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. D 1088/98, Dnot 154/98 v prospech M. odvolací súd považoval v danej veci za irelevantné, keď mimo rámca správneho súdnictva neprináleží súdu preskúmať zákonnosť postupu správy katastra pri vykonávaní záznamu na základe osvedčenia o dedičstve. Závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. I Sž 305/2009 (pôvodne žalovaným v odvolaní označeného ako sp. zn. 5 Cdo 208/2010), týkajúce sa ustanovenia § 36a katastrálneho zákona (ďalej len „KZ“), nie sú v danej veci aplikovateľné a potvrdzujú skutočnosť, že len v správnom konaní možno preskúmať správnosť postupu katastrálneho orgánu. Ako správny vyhodnotil aj záver súdu prvej inštancie, že žalobca, ktorý nadobudol vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti na základe platného právneho úkonu, má naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva a je v tomto konaní aktívne legitimovaným na podanie žaloby na odstránenie duplicitného vlastníctva. Pokiaľ ide o otázku, či slovenský právny poriadok umožňuje uplatnenie vlastníckeho práva určovacou žalobou podľa všeobecných ustanovení OZ za súčasnej existencie reštitučného zákonodarstva v prípade, ak žalobca, ktorý nevyužil možnosť uplatniť si svoj nárok na základe reštitučných predpisov, podal žalobu, ktorou žiadal určiť existenciu svojho vlastníckeho práva, táto je vyriešená, keď v súdnej praxi je jednotný názor, že reštitučné predpisy neboli vydané pre ten účel, aby spôsobili zánik vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale aby im uľahčili obnovenie tohto vlastníckeho práva. Preto, ak došlo k zabratiu majetku štátom bez právneho dôvodu, osoba nestratila svoj vlastnícky vzťah k tomuto majetku a nič nebráni tomu, aby sa svojho nároku, resp. finančnej náhrady domáhala žalobou opierajúcou sa o všeobecné predpisy občianskeho práva. Zmyslom a účelom reštitučného zákonodarstva, nebolo spôsobenie zániku vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale naopak uľahčenie obnovenia ich vlastníckeho práva a v žiadnom prípade ním nemohlo byť a nebolo vytváranie dodatočných nadobúdacích titulov pre nadobudnutie vlastníckeho práva (štátom) s odstupom mnohých rokov, a tým aj legalizácia takých postupov štátu v dobe neslobody, ktoré boli nezlučiteľné nielen s ústavnými princípmi ochrany vlastníctva v ich dnešnom chápaní, ale boli v rozpore aj s právom platným v rozhodnom období. Správne súd prvej inštancie vyriešil aj otázku aktívnej legitimácie žalobcu tak, že pokiaľ v dôsledku neúčinnosti rozhodnutia(i) štátu nedošlo k prechodu vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti na štát, žalobca (resp. jeho právni predchodcovia) nestratil vlastníctvo k pozemkom v dôsledku toho, že si jeho právni predchodcovia neuplatnili, resp. neúspešne uplatnili, svoj reštitučný nárok na vydanie veci. Pokiaľ žalovaný argumentoval nadobudnutím vlastníctva štátom vydržaním k 1. januáru 1992 s poukazom na to, že sa štát správal ako vlastník, vzhľadom na to, že spornú nehnuteľnosť nerušene užíval na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia(i) o prechode majetku do vlastníctva čl. štátu, počas celej doby trvania držby, v danom prípade štát spornú nehnuteľnosť užíval na základe vadného rozhodnutia(i), ktoré bolo vydané v konaní, v ktorom bolo rozhodnuté o prechode majetku do vlastníctva štátu voči mŕtvemu a v dôsledku toho sa potom nekonalo so skutočným vlastníkom (dedičom mŕtveho). Takéto rozhodnutie pre závažné vady v konaní, v ktorom bolo vydané, nemohlo nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť a je absolútne nulitným, ničotným aktom (paaktom), na základe ktorého nemohlo právne účinným spôsobom dôjsť k prechodu vlastníctva na štát. Súd prvej inštancie preto na daný prípad správne aplikoval závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 107/2008 z 24. marca 2010. Štát, ako právny predchodca žalovaného, nemohol odvodzovať svoju dobromyseľnosť od rozhodnutia o prechode vlastníctva, ktorého účinky nikdy nenastali práve v dôsledku pochybenia zo strany samotného štátu pri vydávaní tohto rozhodnutia. Ostatné skutočnosti, ktoré v odvolaní namietal žalovaný, ako napr. to, že areál, v ktorom sa nachádza sporná nehnuteľnosť, slúži aj verejnemu záujmu, že žalovaný ako aj jeho právni

predchodcovia vynaložili nemalé prostriedky na vybudovanie tohto areálu, vyhodnotil ako nespôsobilé privodiť zvýšenú ústavnoprávnu ochranu nadobudnutiu vlastníctva v procese privatizácie majetku štátu od nevlastníka. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP a tiež z § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP.

3.1. Pokiaľ ide o neplatnosť kúpnej zmluvy, prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a zároveň, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. apríla 2017. sp. zn. 1 VCdo 1/2017, podľa ktorého k porušeniu zákazu „predať, darovať alebo inak scudzit“ nehnuteľnú vec, ktorý nariadil súd predbežným opatrením, dochádza už uzatvorením zmluvy o prevode vlastníctva tejto veci, nie až prevodom vlastníctva nehnuteľnej veci. Tiež poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. júla 2012 sp. zn. 5 Cdo 208/2010, podľa ktorého v konaní o určenie neplatnosti zmluvy súd preskúmava zmluvu zo všetkých hľadísk, na ktoré OZ viaže všeobecnú platnosť právnych úkonov (§ 34 a nasl. OZ). Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho zo zákona a hľadá sa naň, ako keby nebol urobený, táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením a nemôže sa konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Má za preukázané, že uzatvorená kúpna zmluva na predmetný pozemok EKN č. XXX, k. ú. W., z 3. apríla 2014 je absolútne neplatná, keďže predávajúci ako aj kupujúci v tom čase dokonca vedeli, že na nehnuteľnosti „viazne“ obmedzujúca poznámka duplicity vlastníctva nakladať s nehnuteľnosťou a nie je možné túto nehnuteľnosť platne scudzit. Vytýka, že súd prvej inštancie ani odvolací súd sa pritom žiadnym spôsobom nevenovali nadobúdaciemu titulu žalovaného, a to Privatizačnému projektu, ktorým predmetné nehnuteľnosti nadobudol žalovaný do svojho vlastníctva od Fondu národného majetku, a tiež nedostatočne skúmali platnosť nadobúdacieho titulu žalobcu, resp. jeho platnosť akceptovali napriek existencii obmedzujúcej poznámky, s ktorou sa spája absolútna neplatnosť takéhoto scudzovacieho právneho úkonu. Takto bol porušený princíp právnej istoty (článok 2 ods. 1 CSP). Záverom poukázal na to, že ak by dovolací súd nevidel v danom smere spojitosť s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v záujme zachovania právnej istoty má za to, že podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP posúdenie dôsledkov zápisu obmedzujúcej poznámky nakladať s nehnuteľnosťou v dôsledku duplicity odvolacím súdom, čo do absolútnej neplatnosti zmluvy, záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

3.2. Pokiaľ ide o „Lex specialis derogat legi generali (reštitučné predpisy)“, prípustnosť dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP. Poukázal na to, že odvolací súd svoj názor žiadnym spôsobom neodôvodnil z pohľadu žalovaným v odvolaní predložených rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, a to R 28/2001, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 130/2007 z 25. februára 2009, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 MCdo 4/2009 z 24. februára 2010, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 300/2008 z 27. októbra 2010. Poukázal tiež na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 177/2013 z 24. apríla 2013, ako aj nález Ústavného súdu SR zo dňa 20. decembra 2017, sp. zn. I ÚS 460/2017, ktorých časti odôvodnení odcitoval. Rovnako sa v tomto smere vyvíjala aj rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR a poukázal na jeho rozsudok z 28. júna 2017, sp. zn. 3 Cdo 115/2016, podľa ktorého, ak sa možno domáhať ochrany práva postupom podľa reštitučného predpisu ako špeciálneho, teda ak je daný reštitučný nárok, nemožno uplatniť nárok na ochranu vlastníctva podľa všeobecných právnych predpisov. Zároveň, v záujme zachovania právnej istoty, eventuálne aplikuje aj dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

3.3. Dovolateľ tiež použil ako dovolací dôvod § 420 písm. f/ CSP, keď mu súd nesprávnym procesným

postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý videl v tom, že konštatovania odvolacieho súdu o tom, že vlastnícke právo neprešlo na štát, a teda ani na ďalších právnych nástupcov, vrátane žalovaného, že nemožno u žalovaného založiť dobromyseľnosť, a to napriek skutočnosti, že žalovaný a jeho predchodcovia boli ako vlastníci aj riadne evidovaní v katastri nehnuteľností, sú sami o sebe rovnako v rozpore aj s poslednými nálezmi Ústavného súdu SR (I. ÚS 460/2017 zo dňa 20. decembra 2017). Proces, v ktorom boli právnym predchodcom žalobcu odňaté predmetné nehnuteľnosti vtedajšími štátnymi orgánmi nie je a nikdy nebol zodpovednosťou žalovaného, a preto zaň nesmie znášať ani žiadne následky. Odvolací súd svojím rozhodnutím vytvoril situáciu, v ktorej bude pre žalobcu mimoriadne problematické využívať nehnuteľnosti nachádzajúce sa v mimoriadne zabezpečenom areáli na výrobu pohonných látok a iných nebezpečných chemikálií, kde je kontrolovaný pohyb všetkých osôb, pričom žalobca ako vlastník predmetných nehnuteľností nemá prakticky žiadne možnosti požadovať náhrady za obmedzenie užívania jeho nehnuteľností a na druhej strane žalovaný ako prevádzkovateľ dotknutého energetického areálu môže byť ako nevlastník pozemkov obmedzovaný pri zabezpečovaní bezpečnosti celého areálu tvoriaceho jednoliaty komplex za účelom zabezpečenia energetickej stability. Namieta tiež, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie nepreskúmal rozhodnutie štátu o privatizácii majetku, keďže považoval za irelevantné zaoberať sa v danej veci správnosťou či zákonnosťou procesu privatizácie v rámci ktorej mal žalovaný nadobudnúť vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti. Záverom navrhol rozsudok odvolacieho súdu zmeniť a žalobu zamietnuť, alebo ho zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobca navrhol dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie je treba odmietnuť z nasledovných dôvodov.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v

tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací důvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu (1 Cdo 54/2018, 2 Cdo 33/2017, 3 Cdo 33/2017, 4 Cdo 54/2018, 5 Cdo 104/2017, 7 Cdo 29/2018, 8 Cdo 140/2017).

13. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania v CSP nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco, namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprisnenými podmienkami prípustnosti dovolania - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch (1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017) .

14. Nad'alej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

15. Žalovaný prípustnosť dovolania, ktorým napadol rozsudok odvolacieho súdu, vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP (časť IV. Dovolania).

16. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Nesprávnym procesným postupom v zmysle § 420 písm. f/ CSP sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariača možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo

162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018). Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu; je ním len samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017, 1 VCdo 2/2017). Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, nie je ním ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 Cdo 18/2018, 2 Cdo 39/2018, 3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Ústavný súd považuje tieto závery najvyššieho súdu za ústavne udržateľné (I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018).

18. Dovolateľ vytýka odvolaciemu súdu, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý videl v tom, že konštatovania odvolacieho súdu o tom, že vlastnícke právo neprešlo na štát, a teda ani na ďalších právnych nástupcov, vrátane žalovaného, že nemožno u žalovaného založiť dobromyseľnosť, a to napriek skutočnosti, že žalovaný a jeho predchodcovia boli ako vlastníci aj riadne evidovaní v katastri nehnuteľností. Proces, v ktorom boli právnym predchodcom žalobcu odňaté predmetné nehnuteľnosti vtedajšími štátnymi orgánmi nie je a nikdy nebol zodpovednosťou žalovaného, a preto zaň nesmie znášať ani žiadne následky. Namietá tiež, že súd prvej inštancie nepreskúmaval rozhodnutie štátu o privatizácii majetku, keďže považoval za irelevantné zaoberať sa v danej veci správnosťou či zákonnosťou procesu privatizácie v rámci ktorej mal žalovaný nadobudnúť vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti.

19. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľ nejasne formuloval, v čom vidí nesprávny procesný postup súdov a ani jasne neuviedol, ktoré procesné práva a akým spôsobom (čím) mu boli odňaté.

20. Pre prípad, že žalovaný má na mysli nedostatočnú preskúmateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku, najvyšší súd uvádza, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá len tzv. „inú vadu konania“ zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“. Toto stanovisko je naďalej aktuálne (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017). V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých, extrémnych prípadov, o ktoré ide napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

21. V posudzovanom prípade je dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie spôsobom zodpovedajúcim zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov.

22. Pre prípad, že dovolateľ vytýka odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že nedostatočné zistenie skutkového stavu,

nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti (II. ÚS 465/2017).

23. Dovolateľ vyvodzuje existenciu procesnej vady konania uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP tiež z právneho záveru odvolacieho súdu o tom, že vlastnícke právo neprešlo na štát, a teda ani na ďalších právnych nástupcov, vrátane žalovaného, že nemožno u žalovaného založiť dobromyseľnosť, že súd prvej inštancie nepreskúmal rozhodnutie štátu o privatizácii majetku, keďže považoval za irelevantné zaoberať sa v danej veci správnosťou či zákonnosťou procesu privatizácie. Treba preto uviesť, že najvyšší súd už za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy konštatoval, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012). Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, resp. prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, zotrúva rozhodovacia prax dovolacieho súdu aj v súčasnosti (R 24/2017, 1 Cdo 71/2018, 2 Cdo 49/2018, 3 Cdo 37/2018, 4 Cdo 1/2018, 5 Cdo 191/2018, 7 Cdo 79/2018, 8 Cdo 76/2018).

24. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovaného v časti, ktorou napadol rozsudok odvolacieho súdu, nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

25. Žalovaný prípustnosť dovolania vyvodzuje tiež podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ (viď bod 3.1) a c/ CSP.

26. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť najskôr splnené predpoklady prípustnosti dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania, či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

27. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní.

28. Žalovaný v dovolaní uviedol, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, a zároveň podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, avšak podľa obsahu aj § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

29. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil dovolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, dovolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil dovolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka

správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevyvedie právnú otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach a predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017).

30. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dopadá na situáciu, v ktorej určitá právna otázka ešte nebola dovolacím súdom riešená (preto ani nedošlo k ustáleniu jeho rozhodovacej praxe). Uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá, že danú právnú otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Na rozdiel od predošlej právnej úpravy v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, keď výlučne odvolací súd mohol vysloviť, že je v jeho rozhodnutí riešená otázka zásadného právneho významu, na ktorú samostatným výrokom pripustil dovolanie a dovolací súd nemal oprávnenie skúmať, či skutočne ide o otázku zásadného právneho významu, ale bol oprávnený preskúmať takéto rozhodnutie odvolacieho súdu iba v rámci prípustnej otázky, súčasná právna úprava dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania. Dovolací súd o tom, že dovolanie je z tohto dôvodu prípustné, nevydáva osobitné rozhodnutie, ale sám si posúdi túto otázku ako predbežnú a v prípade, že dospeje ku kladnému záveru, ide o prípustné dovolanie a dovolací súd bez ďalšieho preskúma napadnuté rozhodnutie a meritórne o ňom rozhodne. V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla ustáliť rozhodovacia prax odvolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnú otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

31. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavovaná v prijatí odlišných právnych názorov, teda ide o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, avšak právne názory dovolacích senátov sa ešte neustálili a nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu. Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, bolo jeho procesnou povinnosťou a/ konkretizovať právnú otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ označením konkrétnych odlišných, protirečiacich si rozhodnutí odvolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V takom prípade je dovolateľ povinný označiť rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne a zaujal iné právne závery. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, nevyvedie označením rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré o danej právnej otázke zaujali rozdielne právne závery, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu.

32. Dovolateľ najskôr v časti II. dovolania podľa obsahu namietal, že kúpna zmluva, ktorou žalobca nadobudol vlastnícke právo k dotknutej nehnuteľnosti má byť neplatná, a jej vyhodnotením ako platnej sa mal súd alternatívne odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo otázka ešte nemala byť dovolacím súdom riešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), hoci zrejme omylom uviedol § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, keď predávajúci ako aj kupujúci v materiálnom čase vedeli, že na nehnuteľnosti „viazne“ obmedzujúca poznámka duplicity vlastníctva nakladať s nehnuteľnosťou a nie je možné túto nehnuteľnosť platne scudzit’.

33. Dovolací súd najskôr riešil otázku prípustnosti dovolania, teda, či dovolateľ jasne vymedzil konkrétny, zákon predpokladaný dovolací dôvod, či presne uviedol, ktorý konkrétny judikát uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, resp. rozhodnutie dovolacieho súdu ustálené v jeho rozhodovacej praxi nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí. Tento dôvod prípustnosti sa musí viazať na konkrétnu ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd. Totiž jednotnou interpretáciou zákona sa zabezpečuje jednota uplatnenia právnej úpravy v rovnakých prípadoch, zvyšuje sa právna istota a subjektom práva sa umožňuje predvídať postup súdu, ktorý právna norma ukladá alebo predvída. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 VCdo 1/2017 z 27. apríla 2017, ale aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. júla 2012 sp. zn. 5 Cdo 208/2010.

34. Pre účely ďalšieho výkladu dovolací súd, so zreteľom na dovolaciu argumentáciu žalobcu uvádza, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Rovnako s prihliadnutím na argumentáciu dovolateľa je potrebné uviesť, že pod pojem ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemožno zahrnúť rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (2 Cdo 56/2017, 6 Cdo 79/2017, 3 Cdo 165/2018, 4 Cdo 7/2018).

35. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že rozhodnutie 1 VCdo 1/2017, na ktorý sa žalovaný odvolával aj v odvolacom konaní a odvolací súd riadne, zrozumiteľne a jasne vysvetlil, že, tento sa týkal neplatnosti scudzovacieho právneho úkonu, ktorým bolo porušené predbežné opatrenie ukladajúce zákaz predaja nehnuteľnosti. V tomto prípade bola zmluvná voľnosť scudziteľa obmedzená rozhodnutím súdu o zákaze nakladať s nehnuteľnosťou, ale nie samotným zápisom poznámky, tzn. zákaz uložený predbežným opatrením bol povinný scudziteľ rešpektovať bez ohľadu na zápis poznámky o obmedzení jeho vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Teda predmetné rozhodnutie pojednáva o občianskoprávnom procesnom opatrení ako o podklade pre zápis katastrálnej poznámky a nie o duplicite vlastníckeho práva. Ak osobitný zákon dal súdu právomoc právoplatne a vykonateľne uložiť niekomu zákaz zasahujúci jeho hmotné práva, zákaz nakladať s vecou, jeho porušenie je zákonite porušením zákona v zmysle § 39 OZ a právny úkon v rozpore s takýmto zákazom nemôže byť platným. Aj pokiaľ ide o závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, žalovaným v odvolaní označeného ako sp. zn. 5 Cdo 208/2010, dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že toto sa vôbec netýka katastrálneho konania, nejde o prípad obdobný prejednávanému, a iba všeobecne popisuje charakteristiku absolútnej neplatnosti bez väzby na prejednávanú vec.

36. Dovolací súd, pokiaľ ide o námietku žalovaného, týkajúcu sa neplatnosti kúpnej zmluvy z 3. apríla 2014, z dôvodu poznámky o duplicitě vlastníctva, poukazuje na závery vyplývajúce napr. z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Sžo 64/2008, v ktorom vyslovil, že pokiaľ vkladom a záznamom sa do katastra nehnuteľností vyznačuje vznik, zmena alebo zánik vecných práv, poznámka slúži k signalizácii skutočností, ktoré sa dotýkajú zmluvnej voľnosti nositeľa oprávnení zapísaného v katastri nehnuteľností, alebo ktorými je do určitej miery oslabený princíp publicity existujúcich zápisov. Poznámka signalizuje katastrálnemu úradu určité skutočnosti, ktoré "pro futuro" môžu mať právnu relevanciu na dotknutý zápis v katastri nehnuteľností, resp. na práve prebiehajúce vkladové konanie a poskytuje informáciu aj pre verejnosť, pretože každý kto mieni uzavrieť zmluvu, týkajúcu sa vecných práv k nehnuteľnostiam evidovaných v katastri nehnuteľností, má možnosť aktuálne z výpisu z katastra nehnuteľností zistiť, aké prípadné obmedzenia sa evidujú vo forme poznámky, na tú ktorú nehnuteľnosť. Poznámka má teda len deklaratórny charakter a nezapisuje sa ňou právo k nehnuteľnostiam. Samotná poznámka uvedená na liste vlastníctva nespôsobuje obmedzenie vlastníka nakladať s nehnuteľnosťou.

37. Dovolací súd konštatuje, že táto právna otázka už bola vyriešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

38. Pre úplnosť treba dodať, že otázky týkajúce sa samej platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov sú v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu osobitne frekventované, teda nie neriešené (2 Cdo 13/2018, 3 Cdo 223/2016, 4 Cdo 71/2016, 5 Cdo 256/2014, 6 Cdo 85/2013, 7 Cdo 26/2017, 8 Cdo 52/2017).

39. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovaného hlavne z dôvodu § 421 ods. 1 písm. a/, ale aj z dôvodu § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP je v tejto časti procesne neprípustné, keď sa odvolací súd neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

40. V ďalšom dovolateľ v časti III. dovolania namietal, že žalobca nemal na určenie vlastníckeho práva naliehavý právny záujem, pretože mal uplatňovať svoje nároky cestou reštitučného konania a nie určením vlastníckeho práva, v dôsledku posúdenia čoho sa mal súd alternatívne odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) alebo otázka je dovolacím súdom riešená rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Poukázal najmä na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, rozsudok sp. zn. 4 Cdo 130/2007 z 25. februára 2009, rozsudok sp. zn. 5 MCdo 4/2009 z 24. februára 2010, rozsudok sp. zn. 4 Cdo 300/2008 z 27. októbra 2010, ako aj niektoré rozhodnutia ústavného súdu.

41. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že odvolací súd svoje úvahy a rozhodnutie v danej veci založil na ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, najmä na rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. 3Cdo 205/2009, sp. zn. 5 Cdo 36/1999, sp. zn. 4 Cdo 111/1999, sp. zn. 3 Cdo 267/2013, sp. zn. 4 Cdo 448/2013, sp. zn. 2 MCdo 4/2014) ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. III. ÚS 102/04, sp. zn. III. ÚS 178/06, sp. zn. II. ÚS 231/09 uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení pod č. 99/2009, sp. zn. II. ÚS 249/2011, sp. zn. II. ÚS 468/2012, sp. zn. II. ÚS 478/2012, sp. zn. III. ÚS 16/2012, sp. zn. IV. ÚS 295/2012), v ktorých bola jednotne vyriešená otázka, či slovenský právny poriadok umožňuje uplatnenie vlastníckeho práva určovacou žalobou podľa všeobecných ustanovení OZ za súčasnej existencie reštitučného zákonodarstva v prípade, ak žalobca, ktorý nevyužil možnosť uplatniť si svoj nárok na základe reštitučných predpisov, podal žalobu, ktorou žiadal určiť existenciu svojho vlastníckeho práva. Vychádzajú spoločne zo zásady, že reštitučné predpisy neboli vydané pre ten účel, aby spôsobili zánik vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale aby im uľahčili obnovenie tohto vlastníckeho práva. Preto, ak došlo k zobraťiu majetku štátom bez právneho dôvodu, osoba nestratila svoj vlastnícky vzťah k tomuto majetku a nič nebráni tomu, aby sa svojho nároku, resp. finančnej náhrady domáhala žalobou opierajúcou sa o všeobecné predpisy občianskeho práva. Ak povinnej osobe nesvedčí žiadny právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ostalo naďalej zachované vlastnícke právo k nehnuteľnosti toho subjektu, ktorý bol jej posledným vlastníkom pred zápisom vlastníckeho práva štátu. Preto samotná existencia reštitučného zákonodarstva nespôsobuje nedostatok naliehavého právneho záujmu navrhovateľov na požadovanom určení.

42. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že pokiaľ dovolateľ argumentuje citovanými rozhodnutiami najvyššieho súdu, tak je potrebné povedať nasledovné.

42.1. Rozsudok z 28. júna 2017, sp. zn. 3 Cdo 115/2016 rieši otázku určenia vlastníckeho práva dvoch skupín reštituentov, riešia sa prejudiciálne otázky, avšak podstata je v tom, že v minulosti prešlo vlastníctvo k nehnuteľnosti na štát, a teda ide o reštitučné nároky.

42.2. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 130/2007 z 25. februára 2009 riešil otázku vlastníctva k pozemku, ktorý bol predmetom dedičského konania, avšak tento pozemok v minulosti prešiel do vlastníctva štátu a bez právneho dôvodu, a teda bolo potrebné si uplatniť reštitučný nárok voči štátu podľa reštitučných predpisov.

42.3. Rozsudok sp. zn. 5 MCdo 4/2009 z 24. februára 2010, rieši skutočnosť, že k prevzatíu veci cirkvi došlo v rozhodnom období postupom, ktorý mal základ iba v zrejmej administratívnej nesprávnosti vykonania zápisu do pozemkovej knihy a nevykazoval znaky násilného aktu zmocnenia sa cudzej veci štátom v rozpore so zásadami demokratickej spoločnosti, ktorá nezakladá dôvod na vydanie veci v zmysle § 4 ods. 2 písm. h/ zákona č. 282/1993 Z.z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam, a preto nevyklučuje možnosť, aby sa cirkev domáhala svojich vlastníckych práv žalobou podľa všeobecných predpisov.

42.4. Rozsudok sp. zn. 4 Cdo 300/2008 z 27. októbra 2010 riešil otázku povinnosti vydať nehnuteľnosť, záhradu, ktorá prešla do vlastníctva štátu na základe darovacej zmluvy v roku 1957, pričom dovolanie zamietol z dôvodu, že predpokladom uplatnenia reštitučného nároku je skutočnosť, že nehnuteľnosť prešla na štát, a to bez právneho dôvodu. Nárok si bolo potrebné uplatniť voči štátu podľa reštitučných predpisov.

43. Dovolací súd preto dospel k záveru, že rozhodnutia, na ktoré sa dovolateľ odvoláva, sa nevzťahujú na prípad obdobný prejednávánemu, nakoľko v nich nehnuteľnosť prešla na štát a stala sa teda vlastníctvom štátu, a preto bolo potrebné, aby sa vydania takých nehnuteľností žalobcovia domáhali na základe reštitučných zákonov v reštitučných konaniach. Zatiaľ čo v prejednávanom prípade súdy dospeli k záveru, že predmetná nehnuteľnosť na štát v minulosti platne neprešla, nešlo o reštitučný nárok, kde by sa uplatnila dovolateľom namietaná zásada, a preto sa dovolací súd neodchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu tak, ako to dovolací súd uviedol vo svojom rozhodnutí s odvolaním sa na relevantnú judikatúru, aplikovateľnú v tejto veci. Z tohto dôvodu nedospel dovolací súd rovnako k záveru, že by bola táto otázka rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne.

44. Na margo súbežného uplatnenia prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/, a c/ CSP najvyšší súd už v iných prípadoch (6 Cdo 13/2017 a 6 Cdo 21/2017) uviedol, že uplatnenie viacerých dovolacích dôvodov naraz sa bez ďalšieho z logiky veci vylučuje, dovolací súd sa totiž nemôže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu za súčasnej existencie stavu, keď rozhodnutie dovolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a je rozhodovaná rozdielne.

45. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovaného proti rozsudku dovolacieho súdu v zmysle § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 CSP prípustné nie je.

46. Vzhľadom na to dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

47. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

48. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.